ч. 273 (11.234). Львів, середа 7. грудня 1927. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леїв, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Як довго ще?

Львів, 6. грудня 1927.

Справа „Нар. Дому“ є одною з найболючіших справ нашої дійсности, є відкритою раною на організмі нашого народу. Тільки подумати: національне майно, складане й накопичуване цілими десятиліттями, майно, якого призначення — служити національній культурі, духовому розвиткові української нації, служить комусь іншому, тільки не згідно зі своїм призначенням. В довоєнній добі московфільська мафія, яка заперечувала українську культуру, яка негувала українського духа, повертала величезні засоби „Народнього Дому“ на пропаганду й утвердження національного ренегатства, на зупинення розвитку українського народу. А діялося це завдяки підтримці і протекторатові поляків взагалі, а вшехполяків зокрема, в яких інтересі була політика: „divide et impera“.

Рішення всіх законних інстанцій до найвищих включно про повернення національного майна українському народові, про уконституування фондації „Народнього Дому“, не могли бути здійснені, бо на перешкоді стояла польська адміністраційна влада в Галичині з „цісарським намісником“ на чолі. Початки нормалізації відносин у національній фондації „Народній Дім“ зазначилися у воєнних роках, коли москвофільські ватажки опустили своє становище і подалися за російською армією. Одначе інсталяція польської влади у Сх. Галичині не лише перервала цей процес, але й витворила крайно ненормальні, просто нечувані відносини в управі національною фондацією. Польська влада почала вести політику „симпатій“ коштом українського національного майна, старающись знищити організаційні основи українського народу в ділянці не лише політичній, але культурній й економічній. Одні організації розвязувано (як „Січ“), другі переслідувано (як „тайний“ український університет), треті девастовано інфляцією й девалюацією (як фінансові й економічні установи), четверті підривано шляхом накидуваного обезпеченевого монополю (як Т-во взаїмн. обезпечень „Дністер“), пятим ставлено безчисленні перепони адміністраційного характеру (як „Просвіті“ і „Рідній Школі“), а „Народній Дім“ віддано в посесію москвофільським могіканам, тримаючи їх на коротенькому комісарському мотузку. А все те діялося під стягом „культурного й економічного піддвигнення українського народу“.

„Народній Дім“ є справжньою національною фондацією, на яку складався увесь народ. Його майно, всі його засоби, згідно з інтенцією ініціяторів і жертводавців, основників і творців цеї національної установи, мали служити культурному розвиткові цілої нації. „Народній Дім“ по своєму заложенні і призначенні мав бути українським національним інститутом, як польський національний інститут ім. Оссолінських. Ріжниця між ними тільки та, що „Нар. Дім“ фундував увесь нарід, а інститут ім. Оссолінських одна людина, один діяч, індивідуальний меценат. А наслідок? Наслідок такий, що польська фондація одної людини служить всьому польському народові, а фондація всього українського народу служить одному гуртікові, одній кліці „духово споріднених“ людців, які на спілку з нашими національними противниками працюють проти українського народу, всупереч волі фондаторів, які навіть допускають до девастації національного майна. Від шести літ чергуються в „Нар. Домі“ тзв. правительственні комісарі з урядовців і москвофільських ватажків. Від шістьох літ міняються в управі москвофільські кліки і клічки, серед яких заслуженою славою втішається комісародержавство відомого „фільмового мецената“ Льва Черкавського. І колиб справді сфільмувати шестилітню історію управи „Нар. Домом“, колиб відповідно освітлити всі впливи (вшехпольські і „санаційні“), колиб заглянути за куліси і на денне світло витягнути „культурну працю“ тієї споневіряної установи, ренегатсько-денаціоналізаційну й іншу місію „комісарів“, — то справді ми малиб фільму в американському стилі.

І тепер знову наростає зміна на становищі „комісаря“ української національної установи. Таж живемо в часах „санації“, яка не обмежується до власного громадянства, але змагає до своєрідного „універсалізму“. А „санація“ має свої окремі моральні засоби, розпоряджає владою і силою. До тогож вона заповіла диверзію з огляду на вибори. Тому й на чоло установи з виключно культурними цілями повинен вернути муж довіря польських політичних чинників, а її засоби повинні бути використані не лише на ренегатство національне, але й політичне.

Чи може бути більша іронія, досадніша брутальність, нагляднійший насміх? Хіба ні! Але чи можемо ми безучасно приглядатися цим неймовірним „гоцкам-кльоцкам“, вичинюваним роззухваленою „санацією“, яка вступила в сліди вшехполяків, сіючи довкола себе моральний розклад?

Ми довго ждали на поворот до нормальних відносин у „Нар. Домі“, на припинення стану „тимчасовости“, на управильнення господарки, на повернення засобів національної установи на цілі культурного розвитку українського народу. Та наша віра в законність була безосновною, а наша терпеливість даремною.

Як довго ще тріватиме такий стан? Як довго ще польські чинники на спілку зі служивими москвофільськими ватажками будуть розпоряджатись майном українського народу?

В створених умовинах, коли респектується тільки законні формальности, а нехтується суттю правовости, важко відповісти на поставлені питання. Бо по суті над „Нар. Домом“ виконується насильство. Та ми мусимо щонайменше зазначити, що ми не є безучасні до цеї справи, що ми не є байдужні до неї. Українське громадянство мусить піднести голос в обороні своєї споневіряної установи, мусить залунати однозгідний зов:

Приверніть правний стан в „Нар. Домі“, введіть в життя фондацію „Нар. Дому“, віддайте народові його майно!

Не роззброєння, а війна.

Конференції для роззброєня радять, а держави й народи зброяться.

Саме закінчила свої наради в Женеві комісія для роззброєння, що, як усі попередні, закінчилися нічим. Говорено богато на тему роззброєння, арбітражу і т. п., але не вирішено нічого конкретного, що могло би мати якусь практичну вартість. Погоджено ся тільки на тому, що найближча конференція в цій справі збереться в половині березня 1928 року.

Відносини в повоєнній Европі такі, що конференції для роззброєння ще довго будуть відбувати безцільні наради, а їх можливі ухвали не матимуть ніякого практичного значіння. Бож сліпий бачить, що цілий світ зброїться у приспішеному темпі й нагально, не питаючи про дозвіл нікого, найменше Лігу Націй чи якунебудь конференцію, що радить над роззброєнням. І нічим іншим, тільки звичайною, до того гіркою, фразою є те, що з приводу останньої конференції для роззброєння заявив д-р Бенеш кореспондентові „Прагер Прессе“. А заявив він ні менше ні більше, тільки те, що людство стоїть перед останньою фазою приготувань у справі роззброєння, бо, мовляв, створення нового комітету безпеки усуне всі накопичені трудноші на шляху до роззброєння. Треба тільки, щоб ґарантії безпеки поставлено у відповідне відношення до роззброєння, а для цього потрібне якнайбільше взаїмне довіря між державами і справжня практична робота щойно вибраного комітету безпеки. Д-р Бенеш думає, що цей комітет зможе виконати наложену на нього задачу в кількох найближчих місяцях, після чого предложить ясні, прості і конкретні плани роззброєння кожній окремій державі. Він вірить, що формула і зміст предложень будуть такі, що кожна держава зможе їх перевести.

Не наводимо дальших місць того інтервю з д-ром Бенешом, бо сам він при кінці його вважав за відповідне зробити застереження, що він свідомий тих трудношів, які лежать на шляху великої ідеї людства: його роззброєння. А трудноші ці, як сказано вище, в тому, що всі менші й більші держави світу приготовляються нині не до роззброєння, але до війни, щоби їх взаєминах не видно й тіни якогонебудь довіря, тільки навпаки: одно недовіря, коли не ненависть.

І як тут вірити запевненням д-ра Бенеша, що людство є напередодні загального роззброєння? Адже вистане навести тільки кілька цифр, щоб усвідомити собі, як далеко Европі до роззброєння, тій самій Европі, що в недавній світовій війні втратила кільканацять мілюнів найкращого людського матеріялу і близько 40 проц. свого майна.

В цілій Европі відбуваються тепер збросння в таких розмірах і в такому темпі, що давні, передвоєнні приготування до війни в порівнанні з нинішніми є майже діточою забавкою. Навіть дрібні, бідні держави зброяться горячково і стараються присвоїти собі всі нові технічні воєнні здобутки й винаходи. Мілітаризм поширений нині вже й на жінки і діти; навіть школи є сьогодні в значній части казармами, в яких молодь обох полів обучується воєнного ремесла. Очевидно, повоєнний мілітаризм зріс не лише чисельно, але й технічно. Так прим. ціла австро-угорська монархія, починаючи війну в 1914 році, мала всього 28 літаків; нині одна Чехословаччина має їх у чинній службі кругло пів тисячки.

Загалом техніка зброєнь на суші, морю і в повітрі зробила в останніх роках ґігантичні поступи. Як сильно зброяться держави, видно найкраще по їх бюджетах, що у львиній части йдуть на військо, з великою шкодою для школи, народнього здоровля — взагалі для людської культури. Ось Франція мала в січні н. р. 727.500 людей у 32 білих і 12 кольорових дивізіях і в 5 дивізіях кавалерії під зброєю. Французька артилерія складається з 357 батерій легких, 386 тяжких і 50 батерій для повітряної оборони. Машинових крісів легких має Франція 19.344, тяжких 15.600, танків тяжкого калібру 2.568, боєвих літаків 1.615. Така мала держава, як Чехословаччина має постійно під зброєю 120.000 війська, 347 батерій гармат, 6.462 маш. крісів легких, 1.162 тяжких, 60 танків і 500 літаків. У такому самому відношенні до числа населення озброєні майже всі держави світу, з виїмкою Німеччини, Австрії, Мадярщини й Болгарії, які зате мають силу-силенну всяких боєвих формацій ріжних добровольців під фірмою товариств спортових, пластових, б. учасників війни і т. д.

Якжеж з уваги на отсі страшні цифри можна вірити, що зближається час роззброєння людства? І хто думає серіозно про саму можливість роззброєння, поминувши всяких мрійників-ідеалістів і нереальних фантастів? Людство є напередодні не роззброєння, але дальших нагальних зброєнь і дальшого пильного приготування до війни.

Перед виборами.

Ще журба про бльок непольських народів. — „Санатори“ потішають себе і роблять диверсію. — „Організації народові“ на овиді.

Виборчий бльок непольських народів не дає спокою всім польським партіям і групам — від найправіших до найлівіших. До півофіційних, опозиційних, реакційних, ліберальних і соціялістичних органів приєднується і скупана недавно в „очищуючій“ воді маршалківського суду над Корфантієм, християнська „Ржечпосполіта“. Бльок непольських народів це ніщо інше, тільки „напад на Польщу“.

„Національні меншости, такого ріжного походження, своїх цілей і національних інтересів, ріжного і партійного підкладу, єднаючись в один табор, тим самим виступають проти держави, бо єднати їх може тільки спільна ненависть до Польщі й охота шкодити їй“.

Очевидно, все це є наслідком „управлення“ непольських народів коштом „польського стану посідання на кресах“, здобутого кріваним змаганням цілих поколінь.

Ту саму мережку думок розвиває й центральний орґан вшехполяків „Ґазета Варшавска Поранна“, зазначуючи, що створення виборчого бльоку непольських народів — це „замах на Польщу і польськість“ що — мовляв — „меншости“ роззухвалилися уступчивістю помазевих урядів та що їх змаганням є перетворити Польщу з „національної“ держави на державу національностей.

Цікаво, що реакційно-шовіністичні польські орґани турбуються „негармонійністю“ інтересів між „мен

постями". Чи не краще і доцільніше було би ту справу лишити ініціяторам і контрагентам бльоку. Нехай вони самі ломлять собі над тим голову. А що торкається „уступчивости" і „привілеїв", то ми не хотілиб бути такими злобними, щоби їм з глибини душі побажати таких „привілеїв" коли-небудь в будуччині.

„Санаційна" преса, яку найглибше заболіло створення виборчого бльоку непольських народів, починає потішати себе його неповністю, „кадовбовістю". Вся її увага звернена тепер на диверзійну акцію серед непольських народів. Як старається „санація" провести диверзію серед українського громадянства, загально відомо. Одночасно її увага звернена на жидів. Крім покраяної реєстрації заяв д-ра Райха і тов., вона заповнює свої шпальти поклинками і відозвами асимілаторів. За львівською асиміляцією, яка закликала все жидівство триматися польської урядової клямки, піднесли великий крик і лодзькі асимілятори. Накликають вони конґресове жидівство, щоби відвернулося від бльоку, бо

„польське жидівство відродиться лише завдяки тим, що його будуччину бачать у розцвіті держави, бо вони зуміють здобути довіря і підтримку громадянства (польського) і великого будівничого держави марш. Пілсудського та його уряду".

Погрози „санаційних" органів на адресу контрагентів бльоку непольських народів викликали деяку констернацію серед німців. Лодзькі німці поспішилися зі заявою льояльности, що польська преса характеризує досадно словами: „Богові свічка і чортові огарок".

Поза виборчим бльоком непольських народів іще не завершено жадного іншого бльоку. Між польськими партіями ведуться важкі переговори, які звільна поступають вперед. Головно позначилися два великі бльоки: робітничо-хлопський (пепесівців з „Визволенєм") і реакційно-шовіністичний. В справі цього останнього „Пяст" веде переговори з одного боку з хадеками, а з другого зі „Звйонзак-ом Людово-Народовим". Великі трудноці в обох випадках справляє устійнення пропорції мандатів.

Наскільки бльокування на польській національній території стрічає непоборні трудноці, настільки немає під цим оглядом ніяких перепон для польських партій на українській і взагалі „кресовій" області. В цій справі вже право-центрові польські партії приняли однозвучні постанови, а дня 4. п. м. аналоґічне рішення виніс „Звйонзек Орґанізацій Народових Малопольскі Всходнєй". А саме постановив він

„звернутися з горячим зазивом до всіх національних польських партій, щоби з огляду на небезпеки, які загрожують польськости в Сх. Галичині і на окраїнах з боку елементів, ворожих польському народові і державі, виявили солідарну поставу та спільною виборчою лістою доказали, що в тій преважній для будуччини Батьківщини хвилі дорожчою є для них справа польського народу і держави від усіх партійних оглядів й інтересів"

Отже наші противники єднаються, а ми?

Що їх болить.

Вороги української книжки.

Пишуть нам:

„Ілюстровани Курєр Цодзєнни", що виходить у Кракові, накинувся знов (ч. 325) на „Українську Книгарню" в Чорткові за те, що вона ширить українську книжку між нашим народом. При тому дісталось і читачам української книжки, які зрештою являються в понятті цього органу є чимсь нижчим, нікчемним, не таким, як висококультурні читачі книжки польської. За причину до нападу на „Українську Книгарню" в Чорткові й любителів української книжки взагалі послужило кореспондентові „Іл. Кур. Цодз." обставина, що фірмовий напис на конвертах книгарні має тільки український і німецький текст. Якийсь перфертий шовінізмом тип відходить просто від себе, що якась там українська книгарня в Чорткові посміла аж до тої міри злехтувати „сьвєнте паньствово" і провокує українсько-німецьким текстом своєї фірми на конвертах і картках найсвятіші почування кожного справжнього поляка... Справді, ще такого в світі не бувало!"

Недавно знов той самий орган напав на аранжерів вистави української книжки в Станиславові. Вшехпольське патріотичне око станиславівського кореспондента того органу не могло спокійно дивитися на український транспарент про виставу, розвішений на початку вул. Голуховського, і він запротестував против того, що аранжери вистави важилися це зробити в такому польському місті, як Станиславів. Ще й закликав владу проти них!

Ці два дрібні приклади з останніх днів говорять нам дуже промовисто про те, з якою то нетерпимістю й заїлістю ставляться польські „культуртреґери" до наших найневинніших культурних починів і заходів, про політичні й не згадуючи. Їх дратує й болить навіть вистава української книжки, навіть фірмовий напис української книгарні! Справді — польський шовінізм не має собі пари ніде в світі!

При тій нагоді варто би всеж таки поставити таке скромне питання: Скільки українських інтелігентів купує і читає той самий „Іл. К. Цодзєнни", який у відношенні до нас проповідує тільки сліпу, заїлу ненависть? А друге: Як відгукнулася наша читаюча публика на отсі напади польського капіталістичного органу і скільки українських книжок купила по наших книгарнях у місяці книжки жовтні?

На перше питання даремне чекати нам відповіди, на друге повинні відповісти заінтересовані книгарні. Зокрема цікаво булоб прочитати відповідь на це питання „Української Книгарні" в Чорткові, яка в місяці книжки розвела була відповідну пропаґанду, видала спеціяльні афіші і т. д.

Чортківський.

Найближчі завдання в галузі піднесення сільсько-господарської продукції.

III. Хто мав би переводити обслідування районів.

Для експедиційних обслідувань можна булоб використати передовсім персонал Української Господарської Академії в ЧСР. в часі літніх ферій (як то робилось і робиться в других країнах), та інжинірів і студентів високих с.-господарських шкіл та університетів. Потрібні для таких експедицій кошти мусілиб дати самоврядні установи та кооперативні орґанізації, сполучившись у краєві чи воєвідські „союзи краєзнавства". Дехто може сказати, що це все справи занадто теоретичні, які для практичного життя не мають ніякої цінности. Така думка булаб глибокою помилкою! Це справи наукові, то правда, але матеріяльна користь від них просто необчислима. Що це так — свідчить досвід Київського та Чернигівського Земств, які, маючи в руках мапу ґрунтів, мали можливість зекономити видатки на будівлю декількох досвідних стацій, а це вже одно виносило міліони карбованців.

Отже не відкладаймо цієї справи на довго! Розпочинаймо роботу по дослідженні наших земель вже зараз.

IV. Сільсько-господарська досвідна справа.

Один з перших кроків систематичної агрономічної допомоги у всіх державах світу є орґанізація сільсько-господарських досвідних установ, які мають за завдання детально дослідити місцеві умови господарювання і відповідно до них підшукати найдоцільніші напрямки та способи господарювання, найпридатніші для даної місцевости сорти с.-г. рослин та породи с.-г. тварин — взагалі накопичувати так зване „місцеве знання". Але не тільки накопичити, але все здобуте через с.-г. школу, с.-г. пресу, через агрономів передати населенню. Може де-кому здаватись, що це все зовсім не потрібне, що досить укінчити порядну с.-госп. школу десь у Берліні, Відні чи Москві, щоби мати потім можливість успішно господарювати в будь-якій точці земної кулі. Знову ж таки й це глибока помилка! Дійсно такі високі сільсько-господарські школи, як Берлінська, Віденська, Московська готували і готують агрономів для ріжних країн світа, навіть для Китаю, Індії, Туркестану. Ці школи дають молодому агрономові загальне розуміння агрономічних заходів і загальну методику переведення їх в життя. Але вони не дають вказівок про те, який саме напрямок мусить взяти господарство в тій чи іншій місцевости, яких саме заходів вживати — це все мусить бути встановлене на місці, після детального студіювання місцевих умов господарювання — умов місця та менту, а це студіювання найзручніше переводити приноровленим до того с.-г. досвідним установам.

Врешті набралося стільки матеріялу, с.-господарська наука так розрослася, що стало необхідним не тільки спеціялізувати агрономів по певних галузях сільського господарства, по певних агрономічних фахах, але й самі с.-г. школи та с.-г. досвідні стації приноровлювати до умов того району, для якого вони будуть працювати та до тих ділянок сільського господарства, які мають підстави розвиватися в цьому районі.

Трудно підрахувати в грошевих одиницях ту матеріяльну користь, яку дають населенню с.-г. досвідні та селекційні установи. Можна лише навести деякі обрахунки, що приблизно показують скільки саме населення недобирає з свого поля тому, що не ходить коло землі так, як ходять коло неї на досвідних с.-г. стаціях.

Наприклад, в районі Сумської досвідної стації на Харківщині справа представляється так, що сама досвідна стація збирала жита 24,06 сотнарів з десятини при найкращому врожаю, в тойже час зі селянських ґрунтів збирали по 10,9 сотнарів жита. Ріжниця в недоборах селян наглядна.

А 1921 року один тільки Уманський повіт недобрав біля 3,000.000 карбованців, а таких повітів на Великій Україні більш як 100!

Так само нові сорти сільсько-господарських рослин, що їх виводять на селекційних стаціях приносять величезний зиск господарюючому населенню і державі.

Так наприклад: в Канаді Ч. Саундерс 1903 р. вивів шляхом схрещування галицької пшениці з твердою калькутською сорт пшениці „Маркіз", що є відпорний проти іржі і має надзвичайно гарні хлібопекарські прикмети. В сучасний мент „Маркізом" засівають в північній Америці біля 6,000.000 гектарів. По обрахунках Р. Булера збільшення добробуту населення від заміни старих сортів „Маркізом" сягає 80,000.000 долярів річно. В Англії проф. Біфен шляхом схрещування головчастої пшениці „Мастер" з українською „гиркою" вивів сорт „Літль Джосе", відпорний проти іржі. Сорт цей дає 40 бушелів з акра, замісць 36, які давав „Мастер", себто на 11 проц. більше.

В Німеччині Гайнріх фон Лосов 1894 р. вивів Петкуське жито. По підрахунках Пфлюга збільшення врожаю жита від заміни місцевих сортів „Петкуським" треба оцінити в 30,000.000 золот. нім. марок річно. Це підрахунки зроблені до війни — тепер їх требаб значно збільшити. Роботи Гопкінса та інш. по схрещуванні відпорного проти фільоксери американського винограду з невідпорним европейським привели до створення цілої низки сортів так званих „прямих продуцентів", що з одного боку не бояться фільоксери, а з другого — дають так само добрі овочі, як европейські сорти.

На українських стаціях виведено перед війною богато сортів пшениці та кукурудзи, які давали 20 до 70 відсотків більше врожаю ніж передтим поширені місцеві сорти.

На Кубанській селекційній стації агр. Пустовойт вивів сорт соняшника, що давав пересічно з десятини (гект.) 25 сотн., себто на 90 проц. більше місцевих сортів.

Орґанізація досвідних установ розпочавшись в 40-х роках минулого століття у Франції (Бусенґо) та Англії (Льооз та Джільберт) перекинулась в 60-х роках до Німеччини, Америки та інших держав. На Україні перша досвідна стація (Полтавська) зорґанізована була 1884 р. В сучасний мент на Великій Україні маємо 5 краєвих великих досвідних стацій (Радомишльська, Київська, Харківська, Катеринославська, Одеська) та біля 20 районних с.-г. стацій і досвідних піль. Крім того є ще 12 селекційних стацій Цукортресту — разом біля 40 досвідних установ. Всю цю могутню сітку збудували або приватні особи й орґанізації (с.-г. общества) або Земства за допомогою уряду*)

По цей бік Збруча справа стоїть значно гірше. Досвідні стації тут лише тепер починають закладатися, але в цій галузі не бачимо ніякого обґрунтованого, продуманого пляну. Враження таке, що кожний повіт хоче мати свою с.-г. досвідну стацію. Це пережили колись і повітові земства Великої України, але досить скоро вони обєднались в цій справі з ґуберніяльними Земствами, за спільні кошти переводили обслідування ґрунтів по цілій ґубернії і для кожного головного типу ґрунтів збудували по одній районовій с.-г. досвідній стації (на 2—3—6 повітів одну). Так повстали стації Радомишльська та Уманська на Київщині, Новозибківська та Носівка на Чернигівщині та інш. Будова кожної з цих стацій коштувала біля 120.000 долярів, річні видатки на кожну стацію сягали 20.000 долярів. Хібаж міг кожний повіт підняти на себе такий фінансовий тягар? Краєві-ж стації будувались декількома ґуберніяльними Земствами на спілку. Наприклад Київську будували Земства: Київське, Подільське, Волинське за великою підпорою уряду (75 проц. видатків). Очевидно, що й по цей бік Збруча треба йти тим самим шляхом, добре обміркувавши наперед скільки тих досвідних с.-г. стацій потрібно і де саме їх будувати.

Персонально я рахую, що потрібно чотирі краєвих с.-г. досвідних стацій: в районі Ковеля (Поліська) в районі Львова (Галицько-Волинська), в районі Станиславова (Карпатсько-українська) та в районі Кишинева (Бесарабська). Число і місце районових досвідних стацій трудно булоб встановити зараз, доки нема ще детальних мап ґрунтів та клімату. Але приблизно їх можна булоб намітити коло більших українських міст, а саме в районах Холму, Берестя та Пинська для Полісся, в районах Луцька, Кремянця, Тернополя, Рави Руської і може Перемишля для Галицько-Волинського краю, в районах Дрогобича, Ужгорода, Чернівців і може Коломиї для Карпатсько-українського гірського краю, в районах Сорок та Акерману для Подністрівя — разом 12—14 районових стацій. Звичайно цей плян треба булоб виконувати поступово протягом декількох літ, засновуючи спочатку лише досвідні поля і поступово прибудовуючи до того лябораторії, фахові відділи і т. інше.

Але підготовку для цієї акції треба розпочати вже зараз. Вже з найближчої весни треба закласти сітку колективних досвідів (спроб) на українських землях по цей бік Збруча по єдиній програмі, треба розпочати обслідування ґрунтів на підсумки літературних матеріялів. Не можна нашому громадянству відмахуватись від цієї справи, що „це, мовляв, справа уряду"! Уряд мусить так як і в других державах підпомогати цій справі фінансово та прав-

---

*) На жаль і по цей день ця галузь агрономічної допомоги найменше українізована — вона майже цілком в руках москалів. Поляки на західно-українських землях — теж захопили цю нашу галузь у свої руки.

…но, але ініціятиву, заінтересування, мусить виявити саме українське громадянство через громадське самоврядування, філії „Сільського Господаря", повітові кооперативні союзи, „Просвіти" й інші наші організації. В противному разі на наших землях досвідні станції зявляться, будуть побудовані за українські гроші, наші господарі будуть платити за них величезні податки, а станції будуть розробляти питання, цікаві для кольоністів, але не для корінного населення. Найкраще-ж, на мою думку, закласти для згаданої цілн окремі фахові комісії „по сільсько-господарській досвідній справі" так у Львові як і на місцях, щоби вони цю справу належно простудіювали.

Орґанізаційний рух

Повітовий Народній Зїзд у Бродах.

В понеділок, дня 28-го листопада п. р. відбувся у нас в салі Товариства „Самопоміч" Повітовий Народній Зїзд, який попередила панахида за бл. п. Кіля Теодора з Клекотова, члена Повіт. Нар. Комітету й заслуженого селянського діяча Бродщини. Участь у Зїзді взяли 32 громади через своїх делегатів, яких нараховано 75. Зборами проводив голова Повіт. Нар. Комітету п. Вислоцький Олександер, селянин з Лешнева, секретарював д-р Чировський, місцевий адвокат. Вислоцький зложив звіт з півлорічної діяльности Комітету і в докладі підчеркнув великий вклад праці в підготовку виборів до громадських рад. Звіт приняли зібрані з одобренням одноголосно до відома. З черги виголосив реферат про політичне положення українського народу делегат Центрального Комітету п. Еретенюк Дмитро зі Львова. В рефераті пояснив рівночасно програму партії, її боротьбу з ворожими агентурами білих та червоних хрунів, а зокрема в історичному освітленні виказав, що орієнтації на чужі сили — це самообман, бо одиноким державнотворчим чинником — це сили самого українського народу, які до неї пори незорганізовані чекають на їхнє зорганізування. Рівнож обговорив бесідник підготові населення українців до соймових виборів. По рефераті доповнено Повіт. Нар. Комітет і на місце бл. п. Кіля Петра зібрані вибрали п. Войтовича Івана з Лешнева. В дискусії забирали голос п. Войтович Іван, п. Вислоцький Олександер і д-р Чировський. Зїзд покінчено відспіванням національного гимну.

Повітовий Народній Зїзд в Долині.

Дня 29-го листопада відбувся в Долині Повітовий Народній Зїзд. Взяло в ньому участь понад 150 делегатів, головним чином селян і міщан (священиків було 3) і гурток долинської незалежної інтелігенції. Провід Зїзду спочивав у руках о. Дерлиці (голова), Матійціва Прокопа з Белеїва і Гладуна Михайла з Мізуня. Секретарював д-р В. Івашкевич. Реферати виголосили д-р В. Горбовий, редактор М. Струтинський (делегат Центрального Комітету) і д-р Ол. Дерешо. Референти обговорили сучасне наше положення, справу майбутніх виборів, справи організаційні, шкільні, господарські (необхідність віднови Філії „Сільського Господаря"). Після короткої дискусії вибрано Повіт. Нар. Комітет з д-ром Ол. Дерешом на чолі. Зїзд пройшов при незвичайно високому піднесенні учасників. Слід зазначити, що в останніх часах у Долинщині поступає оживлений рух на кооперативному і просвітному полі. На жаль, сільська інтелігенція відіграє в цій праці дуже малу ролю. Участь у громадському життї бере ледви кількох священиків, а з учителів 2—3. Уся наша праця спочиває на плечах молодих селянах і гуртку долинської інтелігенції.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Штука життя.

Тяжко нашому братові пробиватися крізь буденщину в Галичині і Володимирії.

Справляє хтось політичні іменини — тобі ні натяку не робить, уладжує репрезентаційний рант — довідуєшся про те тиждень опісля, складають лісту посольських кандидатів — до тебе підходить хіба за партійним податком.

Так все і все, що врешті життя тобі остогидне і ти зі злости сам ставиш себе на лісту... львівських самовбийств.

А чому воно так?!...

Бо ти не злобув мудроців нашого життя, не підстеріг тайн життєвих успіхів, не знайшов способу бути великим і поважаним.

Першою умовою до цього є пролізти де-небудь у якунебудь надзірну раду. Байдуже чи це буде надзірна рада „Товариства опіки над бездомними собаками", чи „Товариство плекання памяти мертвороджених землячків" — надзірна рада все є надзірна рада. Згук цього слова такий милий для уха кожнього і має стільки поваги в собі, що хто вже належить до якоїсь надзірної ради, має не менше право до титулу радника, як дехто до редактора.

Коли вже хтось сидить у надзірній раді, мусить за всяку ціну зберігти лінію, бо в противнім випадку всі зусилля нінащо. Під загрозою знихнення цілої карієри не вільно там забирати голосу, але все слухати мовчки підперши голову пястуком і зробивши „задумчиве лице".

Приповідка: козак знає та мовчить — має тут найліпше примінення... Зайва річ додавати, що козак може нічогісінько не знати, але коли мовчить, то виглядає так, немов би знав.

Помовчавши оттак два-три роки на засіданнях надзірної ради — ти маєш уже вироблену марку розумного, второпного і — що найсмішніше — марку доброго бесідника.

Тоді вже піде тобі як по маслі. Не мине й рік як не буде товариства, банку, кооперативи де не був би ти членом надзірної ради. А зважпвши, що з надзірної ради до дирекції в нас навіть пів кроку нема — твоя будуччина запевнена.

Маючи кільканацять посад, кількадесять титулів спокійно доживатимеш віку.

Твої останні дні життя будуть опромінені потіхою, що посмертна згадка про тебе буде повна титулів аж до самого долу і ще на пінні стоятиме: і пр. і пр.

Це одно.

А друге, що після твоєї смерти вороги твої заведуть таку боротьбу за опустілі посади, що ти в гробі мало не вмреш зі сміху.

Галактіон Чіпка.

Вибори до сойму 4-го березня, — до сенату 11-го березня 1928.

Варшава, 5. грудня 1927.

У „Дз. У." з дня 5. грудня оголошено розпорядження президента держави з 3. XII. п. р. про вибори до сойму і сенату. На основі уст. 13. виб. ординації до сойму, яка є в законі з 28. липня 1922 (Дз. У. ч. 66. уст. 590) і уст. 9. виб. орд. до сенату, що є в законі з 28. липня 1922. (Дз. У. ч. 66. уст. 591) зарядкую вибори до сойму і сенату Річипосполитої. Голосування до сойму буде дня 4. березня 1928, до сенату 11. березня 1928. Виб. чинности мається перевести у речинцях поданих у виб. календарику, залученім до отсього розпорядку. Підписані: през. Мосціцький, през. ради мін. Пілсудський, мін. справедливости Мейштович, мін. внутр. справ Складковський

ВИБОРЧИЙ КАЛЕНДАРИК

Варшава, 5. грудня 1927.

У нинішнім „Дз. У." видруковано виб. календарик, який передбачує всі речинці поодиноких чинностей. На основі того календарика дня 15. січня 1928. минає останній речинець виложення списку виборців до перегляду, дня 24. січня 1928 відбувається зголошування держ. ліст кандидатів, 3-го лютого головна виб. комісія оголошує в „Моніторі Польськім" держ. лісту кандидатів. Зголошення окр. ліст кандидатів.

В СЕРЕДУ ВИЇЗДИТЬ ПІЛСУДСЬКИЙ ДО ЖЕНЕВИ.

Варшава, 5. грудня 1927.

Виїзд марш. Пілсудського до Женеви вже порішений. Марш. Пілсудський виїздить у середу 7. грудня з шефом військового кабінету мін-ства військ. справ. Полк. Венява-Длуґошовський не їде до Женеви. У звязи з виїздом прем. Пілсудський приняв урядуючого мін. закорд. справ Кноля, який здав йому довший звіт із міжнар. положення із подрібним узглядненням справи лит.-польського конфлікту.

48 СЕСІЯ РАДИ ЛІГИ НАЦІЙ

Женева, 5. грудня 1927.

Шв. Аг. Тел. подає: Під проводом представника Китаю Чен-Лота зібралася нині Рада Ліґи Націй на 48. сесію. На внесення Чемберлена відложено справу мадярсько-румунського конфлікту до найближч. сесії.

СТРІЧА ЛІТВІНОВА З ЧЕМБЕРЛЕНОМ.

Женева, 5. грудня 1927.

Розмова між Чемберленом і Літвіновом, що тревала годину, не довела до позитивного вислїду. Оба держ. мужі розмовляли на тему навязання дипл. взаємин між Англією і СРСР. Чемберлен потвердив представлені недавно в порозумінні з прем. Болдуіном умовини навязання дипл. взаємин між обома державами. Літвінов не міг дати формального приречення на деякі домагання, поставлені Чемберленом. Тому розмова не довела до угіднення поглядів.

РОБЕРТ БРКО В ЗМОВІ ПРОТИ МУСОЛІНІЯ.

Рим, 5. грудня 1927.

Арештовано тут знаного італійського письменника-драматурга Роберта Вовко.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·86·00—8·87·75, канадійський долар 8·84·00—8·84·05, корони чеські 0·26·25—0·26·25, австрійський шілінг 1·25·00—1·25·75, рум. лея 0·05·25—0·05·50, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·25—1·72·00, англійський фунт 43·40—43·80, німецька марка 2.11·95, данціґський гульден 1·72·99. червінець 30·20—31·00.

НОВИНКИ.

— **Свято пісні у Львові.** У вчорашнім оголошенні про свято пісні у Львові пропущено через недогляд імена виконавців струнного квартету Козицького, якими є Вп. п. професори В. Муз. Інституту: Е. Перфецький (І. скр.), д-р Криштальський (ІІ. скр.), Вп. п. І. Поллак (віоля) і П. Пшепічка (чельо). Маємо надію, що доповнення оповістки отсими іменами, які говорять самі за себе, збільшить інтерес для концерту, ще більше до самого твору.

— **Кобилянську запрохують на Радянську Україну.** Один із наших товаришів, що бере живу участь у літературному русі на Радянській Україні прислав листа, з якого виписуємо таке місце: „Святкуємо ювилей Кобилянської. Вже закуплено її заходом кооперативного видавництва „Рух" будинок і заплачено гроші, а документи переслано через Прагу в Чернівці. Наркомос ухвалив пенсію в сумі 75 долярів місячно, 250 долярів на ювилейну видавкову книжку, запрошує її приїхати на стало на Рад. Україну, забезпечивши її до кінця життя, а коли вона не зможе на стало приїхати на Україну, то просить приїхати безплатно лікуватися на Кавказ чи Крим. Вийде альманах у честь Кобилянської. „Рух" видає повне видання її творів під редакцією І. Лизанівського".

— **Втомлені життям.** Одна неділя принесла дві молоді жертви; у готелі „Континенталь" отроївся гімн. учень Арон Рябенко, а на вул. Адамовій ч. 20, 23-літня жінка шофера Гловінська. Причини обох самовбийств покищо невідомі.

— **Катастрофи й нещастя.** Великий землетрус на острові Целебес знищив багато домів, убив 14 осіб і ранив 50. — Біля Пільзна загорілась велика фабрика; згоріло багато машин. — У Дніпровську у залізничій катастрофі 7 осіб убитих, 30 ранених.

— **До власників реальностей у Львові.** До 1. січня 1928 р. обовязані всі власники реальностей у Львові змінити досі уживані кошики на бляшані смітярки (пушки). Приписані смітярки виробляє дуже солідно українська бляхарська фірма А. і В. Заяць у Львові, вул. Оссолінських ч. 14 і від квоти за продані смітярки жертвує 5 проц. на „Рідну Школу". Тому наші громадяне повинні купувати у нього бляшані смітярки не тільки ідучи за гаслом „свій до свого", але також тому, що тим самим докладають і свою цеголку під будову рідного шкільництва.

— **Снятин европеізується.** Снятин дістав електричне освітлення. Мешканці міста не підозрівали такої несподіванки до останньої хвилини. Нещасна львівська вулиця на окраїнах більше тужливо, чому вона не лежить у середині Снятина.

— **Гарна історія.** Львівська преса заповідає читачам неабияку сензацію: на залізничім двірці в митнім уряді від довгого часу працювала громада людей для добра власної кишені. Кількох урядовців у змові фабрикували фальшиві документи про крам, що переходив мито і 90 проц. з мита стягали собі за труд. Урядовці виконували ці функції у порозумінні з членом фахової цензури. Вся справа вийшла наверх випадково, коли до неї не хотів приступити один із урядовців. Покищо розміри цього зловживання ще невідомі, та вже нині відомо, що вся ця історія пахне панамою.

— **Столичний звіринець.** Варшавська поліція попала на слід двох домів тайних сходин, де збирались молодці із кращого товариства, з ненормальними нахилами. Також приїжі, що хотіли поглянути на людську менажерію і мали всі дані, якими обдарувала їх злобна природа, щоби наслідувати звірята і їх перевпишувати у звірячих інстинктах. Разом уся ця компанія складається з кількадесяти осіб.

— **За багато лікарів.** Союз німецьких лікарів приневолений аж оголошувати поклики до молоді, щоби вона не вибирала собі медичної професії. Статистика каже, що тепер є в Німеччині 40.000 лікарів, на 6000 більше як перед війною. 2000 лікарів, що скінчили свої студії, недопущені до виконування практики в касах хорих, що є головним джерелом доходу лікарів у 90 проц.

— **Як застрілили Троцького?** Аж тепер відомо, звідки по світі прийшла звістка, що Троцький застрілений. Вона взяла свій почин із такого інциденту описаного в „Ізвестіях". 7-го листопада вечером після демонстрації опозиціоністів, у Москві, пішла чутка, що Троцького вбили. „Був випадок із міліціонером, який виконуючи інструкцію, не хотів пропустити авта, де їхав Троцький з товаришами. Вони не мали потрібних пропусків і хотіли пробитись до рядів демонстрантів. Міліціонер мусів вистрілити в — воздух. Тоді авто вернулось в інший бік". А вітер поніс „качку" теж в інший бік і вона літала над европейською пресою так довго, аж її не вбили замісць Троцького.

— **Гаспажа Зубкова.** Шлюб сестри кайзера, княжни Вікторії Шавмбурґ-Ліппе має непримні наслідки. Княжна втратила не тільки права „цісарського дому", але й права нім. підданства. По німецьким законам жінка, яка виходить замуж за чужинця, стає підданою тої держави, що її муж. Зубков — біженець, що не признає радянської влади і не має ніякого підданства, коли не рахувати того, що стає підданим своєї жінки. Його жінка відтепер находиться в тій же ситуації, що він і її можуть навіть виселити як чужинку.

— **Мілісни божевільної.** У Льондоні почався перед високим судом процес із претенсією до англійської корони в сумі півтретя міл. фунтів штерл. Процес ведеться за спадщину Марії Ленін, що померла ще в 1798 р. Цю спадщину признали тоді неважною з двох причин: Ленін була незаконною донькою і тому кревняки, яким вона записала майно, не були її кревняками, далі: вона вмерла божевільною і тому не могла законно висловити своєї останньої волі. Майно перейшло в державний скарб, а король Джордж ІІІ. передав його на власність адміралові Хав. Аж 15 літ тому в архіві льондонського костела св. Мартина найшли документ про шлюб родичів Марії Ленін. Шлюб був зовсім законний, але вони чомусь таїли про нього. Це романтичне подружа вперед 150 літ змінило всім юридичні підстави заповіту Марії Ленін. 10 осіб має претенсії до цього майна, яке нині розрослось до міліонів. Дивне, що англ. суд не признав справи передавненою, а розслідує її з незвичайною совісністю.

— **Казки життя.** „Вестмінстер Газет" оповідає цікаву пригоду шведського офіцира, що втратив підчас війни память. Це щойно тепер віднайшов сам себе. Ґорман Дунсен проф. унів. в Упсалі, Ґорман Дунсен, що в 1916 р. вступив як доброволець до англійської армії. Він служив раніше в армії шведській, але на ... пробити в ... карієри і сподівався зробити її ...

час війни. У січні 1917 р. на німецько-французькім фронті його найшли в окопах після вибуху міни і відвезли в шпиталь. Він не міг собі нагадати нічого про свою особу і його назвали капітаном Монтальтом на підставі найденого при нього паперу з тим прізвищем. Відтак він жив із переконанням, що він американець в англ. армії, в якій служив далі. Приділений до літака і там зазнав нещастя; признаний інвалідом діставав пенсію англ. офіцира. Він оженився з англійкою і мав двоє дітей. Одного дня в каварні він почув розмову у чужій мові, яку розумів. Це була шведська мова. Зацікавлений, що він розуміє її, хоча ніколи її не вчився, пішов до шведського посольства в Льондоні, звідти поїхав до військового міністерства в Штокгольмі. Там випадково побачив він імя „Герман Дуппер", що згинув у січні 1917 р. на німецько-французькому фронті. Щойно тоді його память заблисла споминoм і він пригадав собі, ким він є. Він поїхав до Упсалі до свого батька, що пізнав у ньому втраченого сина.

— **Світова всячина.** Бувш. грецький король Юрій, що живе в Румунії заявив представникам преси, що не втратив надії вернутись на престол, бо вірить у монархічні переконання грецького народу. — Наслідником ватиканського секретаря кард. Гаспарі, що подався до димісії, має бути кард. Раґоносі. — Конгрес індійських трейдюніонистів рішив бойкотувати основану британським урядом комісію в справі конституційної реформи в Індії. — Варшав. уряд посередництва праці стверджує, що в державі зареєстрували 132.687 безробітних; у ньому 32.692 жінок. — У Кантоні страйкуючі робітники запалили в різних пунктах місто: згоріло 30 домів. — Між Льондоном і Віднем наладнали безпосередній телефонний звязок. — Америк. Ліга боротьби із „сухим режімом" (антиалькоголевим законом) рішила зібрати 2 міл. дол. на організацію анкети, чи цей режім треба вдержати. — На Камчатці вибух вулькан Кіз-Імен; лява лидась у ріку Білу шириною півтора км.; огнений потік зупинився в 4 км. від Шапинських гарячих джерел.

— **Відновлення „Вія".** В середу 7. д. м. відновляє наш театр фантастичну оперету „ВІЙ" М. Кропивницького, написану на основі повісти М. Гоголя. Дирекція докладає усіх зусиль, щоби вистава цеї пєси випала якнайкраще. Нові декорації ладить артист-маляр п. Боровик. Шкільна молодь має на цю виставу 30 прц. знижки, якщо в середу до 6 год. вечером зголосить в канцелярії театру свою громадну участь.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією н. Стадника (вул. Шашкевича).
7-го „Вій", народня опера на 3 дії, Кропивницького за Гоголем.
Початок 7·30 вечером.

Міський великий театр:
6-го „Для щастя".
7-го „Паганіні" (по цінах до половини знижених).
Початок 7·30 вечером.

Міський „Театр Новин":
6-го „Доріна", оперетка Жільбера.
Початок 7·30 вечером.

Кіна.

„Аполльо": „Коли мущина кохає" з найбільшим світовим актором Джоном Берімор і Дольорес Кастельо.
„Палас": „Наполеон" Абля Ганса.
„Лев": „Леґенда кохання", (Брилянт Орлов) з Ґібсоном, Петровичем, Евою Кастнером.
„Фатаморгана": „Князь кохання".

З театру.

(„Найкращі очі в світі", пєса на 3 дії Жана Сармана).

Перекладчик цієї пєси, що сам приневолений написати про неї рецензію, довго боронився перед думкою побачити її на нашій сцені в наших умовинах. Дир. Стадник почувши про її зміст, довго та настирливо добивався перекладу, обіцюючи собі небуденний вечір; він був пєсою захоплений так само, як ті тисячі, що в 1925 р. заповнювали салю парижського „Театру ді Журналь".

Сарман один із чільніших представників нових змагань у французькій драмі. Ці змагання мають на меті змальовувати духові конфлікти якнайпростішими засобами. Вони пробують обновити театр наближуючи його до сірої буденщини. Пєса повинна нагадувати авдиторії проблєми під поверхнею дуже звичайних подій, майже непримітних трагедій і під маскою дуже пересічних героїв. Сарманові навіть Ібсен видається занадто ситуаційним, занадто сценічно обдуманим. У реакції проти „ситуаційности" та „майстерної сценічности" французького театру, Сарман іде так далеко, що свідомо нехтує сценічними ефектами: переплутаннями та і подій.

Він вірить, що всі сценічні ефекти заступає одна зворушуюча історія, якнайпростіше оповіджена. Це історія бодай половини театральної авдиторії, коли... на салі є люди, що розуміють трагедію молодечого кохання звязаного з мріями про славу, дружби з почуванням самовідречення і надміру уяви, за яку треба платити ціною злидів і розчарувань. Коли є між глядачами особи, що бачуть не тільки сценічну історію, але і твір автора, вони подумають собі з приємністю, що таку пєсу міг би написати Метерлінк, якби вмів писати пєси в такім стилю як пише свої роздумування про життя; вони пригадають собі при Сармані неодин настрій із пєс Чехова і неодну Ібсенівську проблєму.

Кохання ціною дружби; дружба ціною кохання; мрії замісць успіху; талант замісць серця... — все це вплетене в пєсі як натяк, торкнене з ніжністю, що вириває очі мрякою сльози, не шарпаючи нервів; без трупів, крови ні крику.

Яке щастя, що такої пєси не написав український автор! Не треба її оцінювати голосом нашої авдиторії, ломати рук над його незнайомістю апетитів нашої публики і можна сміливо сказати правду, не вразивши його. Саля була напів порожня, мов голови тих, що шукали в пєсі „ще щось більше" як те, що вона дає своїм зворушаюче безпосереднім діальогом.

Зате перекладчик міг би розважити автора, що на салі були аж три особи, які читали пєсу в оригіналі і вже знали за чим ідуть до театру; було ще кілька інших, які розуміли її чар. Чиж це не досить? Навіть на фільмовім конкурсі премійовані „найкращі очі в світі" не мають більшого жюрі.

Наш театр зробив чимале зусилля, щоби добути із цієї високопоетичної буденної прози цілу вимову її нюансів. Ми вірили героєві пєси в 1-ій дії, коли він звертався до **пані Кривицької** із словами що вона є справжньою насолодою для очей; і ми терпіли разом із нею у двох дальших діях, коли світ не міг бути для її очей також насолодою; п. **Бенцаль** має таку легкість у грі, що міг би був без труду трохи її поглибити в 3-ій дії; п. **Неделко** дав дбайливу, закінчену креацію; пн-і **Посацька** не могла бути кращою кухаркою. П. **Стадник** на якого спав головний тягар пєси, робив усе, що міг, щоби передати незвичайно важку ролю богеміста. На перешкоді стояла зовсім невідповідна добросерда маска товстопузого паничика; Наполеон самою своєю появою повинен лишити враження духової вищости над своїм другом. Згодом, після років блукання, він повинен би нагадувати Ібсенівського Пер Ґінта, Левборга, або когось із улюблених героїв Гамсуна; цей змарнований талант мав замало розмаху, чуття, а головно: несвідомої та прибраної пози. Може тому неодна іскра із чудової пєси Сармана погасла, мов у не той бік повернена електрична лямпка.

Мих. Рудницький.

Нові книжки і видання.

ЖУРНАЛИ.

Світ, ілюстрований журнал, ч. 21—22 за листопад. Зміст: М. Рудницький: Закрите обличча Кобилянської. О. Олесь: Ользі Кобилянській. О. Кобилянська: „Але Господь мовчить...". В. Пачовський: Космічний круг. О. Луцький: Ювилей Ольги Кобилянської. Д. Козій: Роля підсвідомого в творах О. Кобилянської. Торнадо. Середньовічна бібліотека в модерній добі. Автомобілі на пустині Гобі. З Радянської України. І. Борщак: Вольтер і Україна. Майбутнє землі. В. Некрашевич: При віделю багатти. Вправлювання обох рук. Давна й нова доба. Корабель пустині. Дитяче мистецтво в Мексико. Чоловік і звірина. Цінні розкопки. Звідки взялася назва кондерваторія. Г. Г. Еверс: Найгірша зрада. ІЛЮСТРАЦІЇ: О. Кобилянська. Вілля в містечку Кімполюнґ. О. Кобилянська в дитячому віці. О. Кобилянська в молодому віці. О. Кобилянська в 1891 р. О. Кобилянська в 1900-тих роках. О. Кобилянська в 1905 році. Філія Товариства „Рідна Хата" в Хорошині на Підляшу. Вітражі Волоської церкви у Львові. Везувій в часі вибуху. Нові одяги американської вогневої сторожі. Вид Дніпрельстану. Мусоліні. Надземна залізниця в Ню-Йорку. Остання могікання. Роковини жовтих в Москві. Місто Ст. Луіса. Гробниця французьких жовнірів в Дуамон. Пустинні автомобілі. Аматорський гурток Чит. „Просвіти" в Соколівці, п. Олесько. Аматорський гурток Чит. „Просвіти" в Ростоні Великій.

Жіноча Доля, двотижневик для українського жіноцтва, ч. 23., 1. грудня. Зміст: У. Кравченко: Свято пісні. А. Чайковський: Для „Просвіти". О. Кисілевська: З моїх мандрівок. В. Ликанський: Дон-Кіхот-Лямнаський. Д-р В. Сімович: Американські засади шкільної науки й життя. В. Іваненко: Америка, фармері й автомобілі. Д-р В. Чайківський: Дитина. Часть господарська.

Вісти з Лугу, ч. 11., 11. грудня. Зміст: Руханка і фізична праця. Луговик зза Потока. Ранок. Лугові свята. Плян праці на грудень і січень.

Господарсько-кооперативний часопис, орган ревізійного союзу українських кооператив, ч. 48., 30. листопада.

Сільський Господар, орган краєвого товариства господарського „Сільський Господар".

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру під дир. П. Карабіневича:

Зборів:
7. XII. Дні нашого життя.
8. XII. Маруся Богуславка.

Поморяни:
9. XII. Вій.
10. XII. Вихрест.
11. XII. Маруся Богуславка.
12. XII. Ґейша.

Готується до постановки: Катерина, Пісні в лицях, Аскольдова Могила і Румунське весілля.

Сходини делеґатур СУА. Львівської, Підльвівської і Золочівської відбудуться дня 11. грудня ц. р. в год. 10 рано в салі Товариства „Українська Бесіда" вул. Рутовського у Львові з деним порядком: 1) Отворення сходин і вибір Президії. 2) Звіт делеґатур і організація членів СУА. реф. д-р Роман Домбчевський і д-р Ярослав Олесницький. 3) Пресовий фонд і посмертний фонд — реф. д-р Альфред Говикович і д-р Надрага. 4) Внесення. По сходинах виклад — Уваги про загальну систему карного кодексу в УСРР. — д-р В. Старосольський. Просимо всіх товаришів із Львова, Белза, Бібрки, Городка Яг., Янова, Куликова, Сокаля, Щирця, Ходорова, Винник, Жовкви, Яворова, Глиням, Перемишлян, Рави Руської, Угнова, Золочева, Бродів, Камінки Струм., Підкаменя, Зборова, Олеська, Буська, Радехова, Мости Великі, Немирів, Лопатин, Залізці. — *Др Роман Домбчевський* львівський делеґат, *д-р Ярослав Олесницький* золочівський делеґат.

Карпатський Лещетарський Клюб! Отсим подається до відома членів, що Звичайні загальні збори Товариства відбудуться дня 17-того грудня ц. р. в год. 16·30 в салі „Української Захоронки" при вул. Руській 3, І. поверх. Наколи о цій годині не явиться вимагана статутом кількість членів, збори відбудуться в годину пізніше без огляду на кількість присутніх. Секретар урядує що-середи в год. 19—21. В тій порі відбуваються засідання Виділу і сходини товариства як також приймається зголошення нових членів і вкладки. За Виділ: Інж. Л. Шепарович голова, Ю. Старосольський секретар.

ЗАХОДОМ КООП. СТУДЕНТІВ АКАД. МЕД. ВЕТЕР. „**ВАТРА**" У ЛЬВОВІ ВІДБУДЕТЬСЯ ДНЯ 12. ГРУДНЯ 1927 В САЛЯХ „УКР. БЕСІДИ" ПРИ ВУЛ. РУТОВСЬКОГО 22

Андреївський вечір

З ТАНЦЯМИ ТА НЕСПОДІВАНКАМИ

БУФЕТ У ЗАРЯДІ ВП. ПАНЬ Т-ВА ОХОР. ДІТ. І ОПІКИ НАД МОЛОДЮ.

СТРІЙ ВІЗИТНИЙ

ПОЧАТОК 9·30 ВЕЧ.

МУЗИКА *JAZZ-BAND*

Дохід на добродійні ціли.

Вступ виключно за запрошеннями, які набувати можна в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка в дні 10. від год. 5—7 попол. а в дні 12. в салі „Ук. Б." при касі.

На „Рідну Школу" зложив Вп. д-р Альфред Говикович 5 ам. дол. замісць цвітів на домовину бл. п. д-ра Теофіля Кормоша і бл. п. о. Андрія Тимуса, пароха Гуминськ. — Жертводавцеви складає щиру подяку Головна Управа.

Д-р Степан Ріпецький має лист у Адміністрації „Діла".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

За Редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.